Het leger kent vele tradities en gebruiken, waarvan bij een aantal daarvan de oorsprong vrijwel onbekend is. Sommige vormen van traditie verdwijnen, om later ineens weer op te duiken. De Langemannshofmars is daar een voorbeeld van. Begonnen als een uit de hand gelopen weddenschap na een meningsverschil, is dit evenement na de hoogtijdagen in de Koude Oorlog in de vergetelheid geraakt. Sinds vorig jaar is de mars echter weer nieuw leven ingeblazen.

ars; hersteld

De wmr-1 Landzaat (hier afgebeeld in zijn latere functie van eskedronsopperwachtmeester) daagt zijn pc uit om vanwege een meningsverschil de 65 kilometer lange Panzerringstraße af te lopen.
Historische collectie Cavalerie

In 1973 is de wmr-1 H. Landzaat, opc bij het B-Eskadron 43 Tankbataljon (Tkbat) in Langemannshof (Duitsland), wanneer deze onderofficier een meningsverschil met de pc krijgt, waar beiden niet uitkomen. De standpunten zijn in het spreekwoordelijke beton gegoten en wederzijdse argumenten vinden geen gehoor. Omdat de twee militairen overtuigd zijn van het eigen gelijk, besluiten zij terug te vallen op een wellicht wel onbezonnen krachtmeting. De pc en de opc maken de afspraak om samen binnen 14 uur de 65 kilometer lange Panzerringstraße af te lopen. Deze rondweg verbindt de kazerne met het noordelijk gelegen oord Soltau en buigt van daaruit in algemeen zuidelijke richting af, naar het oord Hohne. Hier gaat het weer in algemeen noordelijke richting naar het oord Bergen en terug naar de kazerne Langemannshof. Beide militairen koppelen daaraan de afspraak dat wie deze tocht uitloopt gelijk zal krijgen en wanneer zij de tocht samen tot een goed einde zullen brengen, dan krijgen beiden gelijk.

Landzaat: 'We beseffen ons natuurlijk zelf ook terdege dat er geen enkele logica schuilt in deze redenering, maar er is een breekijzer nodig om ons verschil van mening de wereld uit te helpen. Nadat de eskadronscommandant van ons plan op de hoogte is gebracht en we hem voorhouden dat het een prima publiciteitsstunt voor 43 Tkbat is, gaan we ermee naar de bataljonscommandant. Van hem krijgen we toestemming om het plan uit te voeren.

Twee cavaleristen die een tankbaan af gaan lopen

Vervolgens deel ik ook de commandant 1 Legerkorps (C-1LK), de luitenant-generaal E. Gitz, afkomstig van het Wapen der Infanterie, mee wat we van plan zijn. De generaal vindt het een vreemde gewaarwording: twee cavaleristen die een tankbaan af gaan lopen. Hoewel de bataljonscommandant dus toestemming heeft gegeven, wil hij er wel zeker van zijn dat we de tocht ook daadwerkelijk lopen. Hij beveelt om die reden een controle op de route.
In de dagen die volgen gaat het plan via de spreekwoordelijke verwarmingsbuizen door het hele bataljon en ook daarbuiten zijn de collega's op de hoogte van het bizarre idee. Het gevolg is dat bij ons vertrek er vele tientallen collega's bij de poort staan om ons uit te zwaaien. We lopen de eerste kilometers in een aantal varianten van de voor velen bekende *speed*mars. De controleurs van de mobiele controlepost, een M577, zijn in de veronderstelling dat we een normaal marstempo volgen en stemmen de controleplaatsen en -tijden hierop af. Omdat ons tempo in het begin van de krachtmeting echter beduidend hoger ligt, moet de bemanning zich haasten om ons op de eerste controlepunten te treffen. Tijdens de tocht komen we er pijnlijk duidelijk achter dat de gevechtslaarzen die we in die dagen dragen, niet echt geschikt zijn voor dergelijke afstanden. De hakken zijn met nagels, die verder niet zijn afgedekt, vastgemaakt aan de zool. Na verloop van tijd merken we dat de punten van die nagels dwars door de zool heen in de onderkant van onze voeten priemen. Hoe slecht het schoeisel ook mag zijn, we lopen de tocht beiden uit en hebben nooit meer over ons meningsverschil gesproken.'

Wat collega Landzaat, dan nog niet kan vermoeden is dat hij met zijn actie de voedingsbodem legt voor de zogenoemde Langemannshofmars.

Mars

Op dinsdag 22 juni 1974 vindt de eerste officiële editie van de Langemannshofmars plaats. Op die dag starten in de vroege ochtenduren 97 militairen aan het evenement, dat direct al een internationaal karakter heeft. Het gros van de deelnemers bestaat uit personeel van 43 Tkbat, waaronder natuurlijk de wmr-1 Landzaat, die de mars met de luitenant-generaal Gitz loopt. Daarnaast lopen er ook ongeveer vijftien Duitse collega's van het Panzerlehrbatallion 93 uit Munster en een Brits Military Police detachement van eenzelfde grootte van de kazerne uit Hohne mee. Het Vierdaagsedetachement van 41 Zelfstandig Verkenningseskadron (ZVE) uit Seedorf grijpt de mars aan als trainingsmoment, wat in latere edities van deze mars vaak door andere eenheden herhaald is. Aan het einde van deze eerste editie van de Langemannshofmars geeft de organisatie 74 medailles uit aan deelnemers die de eindstreep op eigen kracht bereiken.

In de jaren die volgen stijgt het aantal deelnemers tot een maximum van 603 in 1977. Van hen lopen 501 wandelaars de mars uit. In datzelfde jaar is er voor het eerst een internationale jury. Deze beoordeelt de meelopende detachementen op zaken als marsvaardigheid, marsdiscipline en uiterlijk voorkomen. Het winnende detachement ontvangt hiervoor een beker. De grote aantallen deelnemers zijn mede te danken aan het openstellen van de mars voor burgers. Zo lopen bijvoorbeeld in 1975 leden van de plaatselijke brandweer uit het oord Wietzendorf mee.

Kou en forse regenbuien

De editie van 1981 gaat de geschiedenis in als een van de zwaarste en de natste. De deelnemers hebben dan de hele dag te kampen met kou en forse regenbuien, waardoor het aantal uitvallers snel stijgt. De veertiende editie is om een geheel andere reden een bijzondere. Onder de bijna 500 deelnemers bevindt zich kanonnier R.F. van de Pavoort van 41 Pantserluchtdoelartilleriebatterij (Paluabt), afkomstig van de kazerne Langemannshof. Hij zamelt op een unieke wijze geld in voor een Britse collega die tijdens een rugbywedstrijd zijn nek breekt, waardoor hij geheel verlamd raakt en behoefte heeft aan speciale apparatuur. De kanonnier, die niet verwacht de eindstreeep te halen, is met zijn sponsoren overeengekomen hem per kilometer uit te betalen. Hij loopt echter de mars tot ieders verbazing wel uit en haalt daarmee 1750 Duitse Mark (ruim 890 euro) voor de Britse collega binnen.

De heer Landzaat, tweede van rechts, die na zijn uitdiensttreding in 2004 naar Indonesië emigreert, legt door een verschil van mening met de pc in 1973 de voedingsbodem voor de zogenoemde Langemannshofmars, een traditie die na jaren van afwezigheid weer nieuw leven is ingeblazen.
H. Landzaat

Op dinsdag 22 juni 1974 vindt de eerste officiële editie van de Langemannshofmars plaats, waarbij in de vroege ochtenduren 97 militairen van start gaan.

LANGEMANNSHOFMARS 1974

Hoe haalt iemand het in zijn hoofd om de hele betonbaan om het oefenterrein Bergen-Hohne rond te lopen? Iemand vroeg eens aan Sir Edmund Hillary waarom hij eigenlijk zo graag de Mount Everest wilde beklimmen. "Because it is there", was zijn antwoord. Dat is ook het antwoord op de vraag waarom iemand een betonbaan van 63 km rondloopt: "Omdat die er is".

Hoe het ook zij, ze kwamen van heinde en ver om mee te doen. Allereerst natuurlijk de mannen van 43 Tkbat self, inclusief de bataljonscommandant, de luitenant-kolonel Muyts. Dan het Vierdaagse Detachement van 41 ZVE uit Seedorf, een aantal mannen van 41 Pagnoie uit Hohne, een 15-tal Bundeswehr soldaten van 93 LehrBrig. uit Munster, een 15-tal Engelse MP's uit Hohne met hun commandant de Major Ransey.

Al met al gingen er op die dinsdagochtend 22 juni tussen 04.00 en 05.30 uur 97 man van start. De eerste rust kwam na 18 km bij Hörsten. Hier moesten reeds de eerste blaren geprikt worden. Toch nog opgewekt ging het verder. Na 33 km, bij de tweede rust in Ostenholz werden de eerste uitvallers geregistreerd. Meer blaren en ook meer werk voor de masseur.

Iets minder opgewekt - de zon was nu duidelijk voelbaar - begon men aan de volgende etappe. Na 45 km kwam de derde rust: Fallingbostel. Nog meer werk voor de masseur. Duidelijk aangeslagen begonnen de meesten aan de zwaarste 10 km van het parcours. De zon stond tenmiddele loodrecht boven de betonbaan en brandde ongenadig. Door de dichte bossen links en rechts kwam geen zuchtje wind. De deelnemers liepen

vervolg Langemannehofmars 1976.

L

ale het ware in een reuzachtige grill. Na 55 km de vierde en laatste rust; Oosterheide. Op hun wenkbrauwen kwamen de meesten binnen. Toch was de stemming hier prima. Met nog slechts 8 km voor de boeg had iedereen het gevoel dat hij het nu wel gemaakt had. "Al moet de ouwe de laatse 8 km tijgeren, dan komt ie nog bijtijds binnen!" En inderdaad, bij de vierde rust waren praktisch geen uitvallers. Wel was aan de vele lopers te zien dat ze de knop op "dom" en de blik op "oneindig" hadden gezet.

Met enkele uitzonderingen natuurlijk, zoals de dpl hus. A.Wolters van Stetvzgeek 43 Tkbat, die exact 8 uur en 40 minuten na de start door de finish ging. Toegejuicht door ruim honderd husaren en per megafoon aangemoedigd door de wnrl Ritmeester legde hij de laatste honderd meter af.De medaille werd hem omgehangen door Klv.BC van 43 Tkbat,de Majoor Brouwer.

Gedurende de volgende uren kwamen regelmatig detachementen, groepjes en enkelingen door de finish.Alle ontvingen uit handen van de Majoor Brouwer hun medaille.Een mooie plak,maar zeker niet cadeau gekregen. Na 14 uur en 15 min.tenslotte ging de initiator van deze mars,de Luitenant -Kolonel Huyts,door de finish.Een prestatie,temeer daar hij nog steeds gehinderd werd door de gevolgen van een ongelukkige parachutesprong.Luitenant-Kolonel Huyts kreeg zijn medaille omgehangen door de Regimentscomm.van het Regiment Husaren van Sytzama, de Luitenant-Kolonel Wesseling

Tot slot onze oprechte gelukwensen aan de 76 deelnemers die deze dwaze mars tot een goed einde wisten te brengen. Ook een woord van dank voor het Mess-bestuur van de OO-Mess met als Mess-President de AOOI van der Mijn, die op zo hartverwarmende wijze de deelnemers in de bloemetjes zette.

Ook onze dank aan de velen die door hun werk achter de schermen hun bijdrage hebben geleverd aan het slagen van dit evenement: de menschen in de keuken, de bemanningen van de rustpunten onderweg en vooral niet te vergeten de mannen van de BHP. Tientallen blaren werden geprikt en vele meters pleister geplakt.

Een ding is zeker: volgend jaar is-ie er weer, de Langemannehof-Mars. Doet U ook mee? Noe haalt U het in Uw hoofd!!

R.N.

Tijdens de veertiende editie van de Langemannshofmars loopt kanonnier Van de Pavoort, van 41 Pantserluchtdoelartilleriebatterij, de mars op blote voeten om geld in te zamelen voor een Britse collega die tijdens een rugbywedstrijd zijn nek breekt.

Op blote voeten

Iets bijzonders treffen we kort voor Bergen (met dus nog twintig kilometer te gaan). Kanonnier R.F. van de Pavoort van 41 Paluabt uit Langemannshof is bezig met een dansje zelfkastijding. Hij legt de vijfgezestig kilometer lange betonbaan op blote voeten af. „Maar het is voor een goed doel", verklaart hij vermoeid lachend deze actie. „Ik heb zo'n honderd sponsors en ik wil hiermee geld inzamelen voor een Engelse collega die bij rugby zijn nek heeft gebroken en geheel is verlamd. Op deze wijze willen we wat speciale apparatuur voor hem aanschaffen."

De sponsors betalen 25 Pfennig per afgelegde kilometer. Twee sponsors verhoogden dit spontaan tot één Mark per kilometer. „Ik had gedacht 20 kilometer te lopen maar nu loop ik 't waarschijnlijk uit. Het valt nu wel tegen." Dit zegt hij met nog twintig kilometer voor de boeg. Ook die heeft hij blootvoets afgelegd, zodat hij voor zijn Engelse collega zo'n 1750 Mark bij elkaar liep.

Door de militaire ontspanning van het begin van de jaren negentig en de wederzijdse troepenverminderingen in het Oostblok en het Westen, volgt ook het besluit om 43 Tkbat op te heffen. Hiermee komt tevens een einde aan de Langemannshofmars. Op donderdag 5 september 1991 organiseert personeel van 43 Tkbat de mars voor de laatste keer. De twee opvolgende jaren neemt 41 Tkbat de traditie over, maar wanneer ook dit onderdeel uit Duitsland verdwijnt valt het doek. Zo lijkt het althans.

Lauwersmeermars

Nadat de Duitse variant is opgehouden te bestaan zorgt een initiatief van medewerkers van de Willem Lodewijk van Nassaukazerne in Zoutkamp ervoor dat de Langemannshofmars daar een doorstart maakt. De deelnemers aan deze nieuwe variant lopen op 16 juni 1994 een parcours van 65 kilometer rond het Lauwersmeer. Deze mars is vervolgens nog vier opeenvolgende keren georganiseerd, waarbij de organisatie ook fietsers tot het evenement toelaat.
In 2012 komt de Stichting Lauwersmeermars tot oprichting met als doel de mars als civiel initiatief voort te zetten. De Stichting 40 Mijl neemt het evenement in 2017 over en plaatst deze op de kalender van de Koninklijke Wandel Bond Nederland.

Weerlopers op de originele route van de Langemannshofmars

In datzelfde jaar loopt commandant Schietinstructie- en Controleteam (SICT), de luitenant-kolonel B. Wijnhoud, tijdens de Vierdaagse van Nijmegen op de laatste dag een tijdje op met C-LAS, de luitenant-generaal L.J.A. Beulen. Wanneer de overste het idee naar voren brengt om de Langemannshofmars weer nieuw leven in te blazen dan is de generaal daar direct een voorstander van. Hij belooft de overste om de mars in Duitsland ook zelf mee te lopen wanneer het zover komt. Het in Hohne gelegerde Panzerbataillon 414 (DEU/NL) en het National Support Element (NSE) krijgen vervolgens de vraag voorgelegd om een deel van de organisatie op zich te nemen. Wanneer beide eenheden hiermee instemmen verschijnen er, 27 jaar na de laatste editie, weer lopers op de originele route van de Langemannshofmars.

Uitdaging

In de vroege ochtend van 23 juni 2018 gaan 29 deelnemers vanaf de hoofdpoort van de kazerne Hörsten van start voor de 18e Langemannshofmars. Onder hen de generaal Beulen en organisator overste Wijnhoud. Uiteindelijk lopen 22 deelnemers de mars zelfstandig uit, waaronder ook dienstplichtig wachtmeester Henk van der Linde die in 1981 dient bij 43 Tkbat en speciaal voor de gelegenheid naar Duitsland is afgereisd. Zij ontvangen voor deze bijzondere inspanning het voor de gelegenheid gemaakte t-shirt.